

เสตเสงค

หฺมู่บ้านในนันทาน

จาก...อนุสาร อสม ประจำเดือน ตุลาคม ๒๕๕๘

แผ่นดินธรรมที่เลตองคุ

ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ป่าห้วยขาแข้ง และป่าอุ้มผางเป็นผืนป่าขนาดใหญ่ติดต่อกัน ที่ใหญ่ที่สุด และอุดมสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก มีความลึกลับน่าพิศวงมากมายซ่อนตัวอยู่ในป่าที่ขลับใหญ่แห่งนี้ ยิ่งส่วนในสุดของผืนป่าใหญ่ที่ติดชายแดนประเทศพม่า นับเป็นดินแดนที่ห่างไกลจากความเจริญหรือไกลปืนเที่ยงมากที่สุดของประเทศ พืชพรรณและสัตว์ป่าหลากหลายพันธุ์ที่มนุษย์ไม่เคยพบเห็น ดำรงชีพอยู่สงบสุขในป่าใหญ่ เช่นเดียวกับคนที่ซึ่งเป็นคนป่าเขาที่อาศัยอยู่บริเวณนี้มาหลายร้อยปีแล้ว พวกเขาเป็นชาวเขาเผ่ากะเหรี่ยงที่มีวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และความเชื่อ แตกต่างจากสังคมภายนอกเป็นลักษณะเฉพาะของตนเองที่บริสุทธิ์ปราศจากการแต่งเติมของอารยธรรม ความเจริญจากนอกชุมชน

ที่นี่คือบ้าน เลตองคุ อำเภออุ้มผาง จังหวัดตาก

ดินแดนลึกลับสุดแดนสนธยา เล่ากันมาว่าความเป็นอยู่ผิดแปลกจากชนเผ่าอื่น เพราะปกครองโดยญาซี เราเดินทะลุป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ข้ามทิวเขาสูงแล้วลูกเล่าพักแรมตามหมู่บ้านกะเหรี่ยงบ้าง พักแรมกลางป่าบ้าง เพื่อไปรู้จักชีวิตกลางป่าที่บ้าน เลตองคุ บ้านเลตองคุ เป็นหมู่บ้านขนาดกลาง มี ๑๐๐ กว่าหลังคาเรือน ประชากรประมาณ ๕๐๐ คน แยกเป็นกลุ่มบ้านเล็ก ๆ ได้ ๘ กลุ่ม ชาวบ้านทั้งหมดเป็นชาวกะเหรี่ยง มีทั้งกะเหรี่ยงสะกอที่เรียกตนเองว่า "ปกากะญอ" และกะเหรี่ยงโปที่เรียกตนเองว่า "โผล่ว" อยู่ปะปนกัน

ชาวบ้านพูดได้ทั้งภาษากะเหรี่ยงสะกอและกะเหรี่ยงโป น้อยคนนักที่พูดภาษาไทยได้ ผู้ชายไว้ผมยาว แล้วมัดเป็นมวยไว้เหนือศีรษะ ด้านหน้า ส่วนผู้หญิงมัดเป็นมวยไว้ที่ศีรษะด้านหลังผมที่ไว้ยาวแล้วมัดเป็นมวย เป็นเสมือนศรัทธามั่นคงเหนียวเหนียวเหนียว ต่อความเชื่อที่มีแต่ยึดยาวออกไป โดยไม่มีการบันทึกให้ลดน้อยหรือสั้นลง ผู้หญิงนุ่งชุดกะเหรี่ยง หากเป็นหญิงสาวจะนุ่งชุดทรงกระสอบยาวสีขาว หากแต่งงานแล้วจะนุ่งผ้าถุงและเสื้อกะเหรี่ยง ซึ่งโดยมากเป็นสีแดง ส่วนผู้ชายนุ่งผ้าผืนแบบผ้าขาวม้าสีเขียว เสื้อเป็นแบบผ่าอกตลอดแบบเสื้อเชิ้ตเสื้อผ้าไม่ใช่เพียงเครื่องห่อหุ้มร่างกาย หากหมายรวมถึงสัญลักษณ์อันเป็นเอกลักษณ์ของชายเลตองคุ ที่มีความเชื่อแน่วแน่มั่นคงเช่นเดียวกัน ผู้ถือปฏิบัติในลัทธิฤาษี จะแต่งกายให้ถูกต้องตามธรรมเนียมประเพณี

ผู้เป็นฤาษี จะต้องเป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย ได้รับการทำนายนจากฤาษีตนก่อนว่า จะเป็นผู้สืบทอดตำแหน่ง และฤาษี ตนใหม่เองจะต้องฝันเป็นนิตศร ๓ ครั้ง จึงจะเป็นฤาษีที่สมบูรณ์ ฤาษีจะอยู่เฉพาะบริเวณศาลาฤาษี และนอนในศาลาฤาษีเท่านั้น ทำหน้าที่ปกครองดูแลและนำชาวบ้าน ในการประพฤติปฏิบัติตนให้ถูกต้องดีงาม เพื่อรอรับพระผู้มีพระภาคเจ้าองค์ต่อไป ที่จะเสด็จมาโปรดชาวโลก คือ "พระศรีอาริยมตไตรย" ความบริสุทธิ์ผุดผ่องที่ทุกคนถือปฏิบัติร่วมกัน ทำให้ทุกคนเป็น"ชาวอริยะ" ซึ่งจะได้พบพระศรีอาริยมตไตรย และได้อยู่ร่วมกับพระองค์ในอีกไม่ช้า แม้ยังไม่พบพระศรีอาริยมตไตรย แต่ความดีที่กระทำไว้ ก็ส่งผลให้เห็นตลอดเวลา คือ ความสงบสุขของบ้านเลตองคุ ดินแดนหรือสังคมของพระศรีอาริย์ เป็นความฝันหรืออุดมคติ ที่คนทั่วไปเข้าใจว่าเป็นไปไม่ได้ในสังคมจริง ที่นี่ ชาวเลตองคุ พิสูจน์มานับร้อยปีแล้ว ว่าสามารถเป็นไปได้ ความดีที่ชาวเลตองคุถือปฏิบัติโดยไม่ล่งเกิน สรุปรวมแล้วคือศีล ๕ นั่นเอง แต่พวกเขาไม่รู้ว่าเป็นศีล ๕ ในพระพุทธศาสนา หากคิดว่าเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่พวกเขาถือถือกันมานานโดยไม่แบ่ง เป็นข้อ ๆ ดังศีล ๕

สภาพสังคมของหมู่บ้านจะมีกฎระเบียบตามประเพณีอย่างเคร่งครัดมากๆ แม้กระทั่งการดำรงชีวิตทั่วไป เช่น ภายในหมู่บ้านจะไม่มีการเลี้ยง หมู เป็ด ไก่ หรือสัตว์เลี้ยงอื่นๆ และจะไม่กินเนื้อสัตว์เหล่านี้ รวมทั้ง ช้าง ม้า วัว ควาย จะเลี้ยงไว้ใช้งานเท่านั้น หากสัตว์เหล่านี้ล้มตายก็จะเอาไปฝัง ไม่กิน ชาวบ้านจะกินแต่เนื้อสัตว์ป่าและปลาที่หาได้จากธรรมชาติเท่านั้น

อาชีพคนปัจจุบันเป็นคนที่ ๑๐ ที่ดำรงตำแหน่งสืบทอดกันมานับร้อยปี เป็นผู้ดำเนินการทำความดีที่ชาวบ้านประพฤติปฏิบัติตามเป็นปกติ จนเป็นหมู่บ้านแผ่นดินธรรมที่สมบูรณ์แบบ สงบสุขท่ามกลางป่าใหญ่ กลมกลืนสอดคล้องกับธรรมชาติ ด้วยวิถีชีวิตที่เรียบง่าย เป็นหมู่บ้านแผ่นดินธรรมที่ไร้กฎระเบียบ เพราะความถูกต้องงดงามเต็มเปี่ยมอยู่แล้วในจริยวัตร และความเป็นอยู่ปกติของทุกคน ชาวบ้านไม่ต้องการเงิน ไม่ต้องการการศึกษา ไม่ต้องการความเจริญ เพราะชีวิตและจิตใจของพวกเขา อิ่มเอมเพียงพอแล้วด้วยความสงบสุข เมื่อเราจากหมู่บ้านเลทองคุ ดินแดนแผ่นดินธรรม ที่เป็นจริงเป็นจังในพื้นโลก กลับมาจิตใจของเรามีแต่ความปิติ ที่ได้มีโอกาสพบดินแดนที่ธรรมะเป็นหนึ่งเดียวกับวิถีชีวิตที่พลอยอนุโมทนา ในความดีที่ชาวเลทองคุ ร่วมกันกระทำ ซึ่งพวกเขาไม่รู้สึกรู้ว่าเป็นความดีแต่อย่างใด เพราะเป็นเรื่องปกติธรรมดา ที่พวกเขาปฏิบัติกันมาเป็นร้อยปี

กลางป่าใหญ่อุดมสมบูรณ์ ลำธารใส ธรรมชาติ สะอาดบริสุทธิ์ มีผู้คนประพฤติใช้ชีวิตเรียบง่าย ปกติงดงามในจิตใจ สังคมสงบสุข พึ่งตนเองได้อย่างสมบูรณ์ แดนสวรรค์ในอุดมคติที่เราเคยใฝ่ฝัน ซ่อนตัวในป่าลึก ส่วนดินแดนที่เราประสบในเมืองทุกวันนี้ช่างห่างไกลกันเสียเหลือเกิน ไม่ใช่ห่างไกลเพียงระยะทาง หากยิ่งห่างไกลด้วยธรรม